

Rut Plouda tegna in man il prim cudesch auditiv vallader-tudais-ch.
fotografia: Mario Pult

«Sco scha nügla nu füss» per l'uraglia

Ouvra da Rut Plouda sco cudesch auditiv

Cudeschs auditivs bilings rumantsch-tudais-ch in vallader nu daiva fin uossa ingüns. Quista locca serra uossa «Sco scha nügla nu füss» da l'autura Rut Plouda.

Cumparü è'l dal 2000, il cudesch impreschiunant cul discuors intim tanter mamma e figl chi ha gnü ün fich grond success. Cuntschaint sur ils cunfins da la Rumantschia oura es gnü «Sco scha nügla nu füss» grazcha a l'ediziun bilingua, realisada be ün on plü tard.

Anita Decurtins, manadra da la Chasa Editura Rumantscha (CER), es satisfatta. I's bada ch'ella ha güd. a realisar alch nouvischem. «Fin uossa vaina edi ün unic cudesch auditiv rumantsch-tudais-ch, nempe il 'Sez Ner' dad Arno Camenisch. Ma in vallader nu vaivna amo nügla, l'ouvra da success da Rut Plouda serra uossa quista locca», disch ella cun superbgia. Cha la versiun bilingua in fuorma da cudesch saja gnüda vendüda fich bain, cha'l cudesch rumantsch saja exhaust e cha quista fuorma saja fich adattada per derasar litteratura, manaja Anita Decurtins. Chi's tratta pro quist'ouvra d'ün text actual chi persvada cun ün cuntgnü sainza scadenza.

Importanza da la culur da la vusch

La manadra da la CER tradischa chi nu saja stat simpel da chattar las

vuschs chi s'affan: «Nus vain gnü da chattar vuschs giuvnas chi toccan l'atmosfera. L'autura Rut Plouda ans ha güd. lapro.» Finalmaing, davo ün casting intensiv, s'haja decis pro la versiun rumantscha per la vusch da l'actura Annina Sedlacek da Sent e pro la versiun tudais-cha per la vusch da Franziska von Fischer. «Eu n'ha repassà il cudesch minuziusamaing cun Annina e sun fich satisfatta co ch'ella legia il text, nempe da maniera fich natürala», disch Rut Plouda. La registraziun es gnüda fatta i'l studio da Manfred Zazzi. Al cumanzamaint ed a la fin dal raquint as doda musica dad orgel da man da Curdin Janett.

Culur da VR e bastimaint

Anita Decurtins dumonda adüna a las auturas che culur cha lur ouvra haja. Per Rut Plouda es statta la resposta fich simpla: «Cotschen, listessa culur sco la Viafier retica.» Cha'l discuors saja bainschi ün cumgià chi cuntogna il led ma ch'el saja a listess mumaint eir plain da vita, agiundscha ella. «La culur cotschna transmitta il plaschair da viver chi flada tras las algordanzas. La cuverta, creada da Ramun Spescha, cul bastimaint am plascha ourdvar bain perquai cha quist driva l'orizont», declera l'autura. Ella es dal rest statta stutta cha güsta sia ouvra es gnüda tshernüda per dvantar il prim cudesch auditiv vallader-tudais-ch. «Sco scha nügla nu füss / Wie wenn nichts wäre», as poja retrar in librerias o directamaing pro la CER a Cuoira. Dürada 140 minuts. (lr/mp)